**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**
**ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**ФАКУЛЬТЕТ ЦИФРОВИХ, ОСВІТНІХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
**Декан факультету**
**_____ Галина ГЕРАСИМЧУК**
**«26» серпня 2026 р.**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
**Перший проректор**
**_____ Надія КОВАЛЬЧУК**
**«26» серпня 2026 р.**

# СИЛАБУС

**з освітнього компонента «Педагогіка вищої школи»**
**ступінь вищої освіти – магістр**
**галузь знань – А Освіта**
**спеціальність – А1 Освітні науки**
**освітня програма – Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)**

**Кафедра соціогуманітарних технологій**

Силабус склав(ла) доцент кафедри соціогуманітарних технологій, к.пед.н., доцент Лілія ПОТАПЮК

Силабус затверджений на засіданні кафедри соціогуманітарних технологій, протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.і.н., доцент Оксана ЖУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)», протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)» к.пед.н., доцент Лілія ПОТАПЮК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/291

**Луцьк – 2026**

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Педагогіка вищої школи»**

| | |
|---|---|
| **Освітня програма** | Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта) |
| **Галузь знань / Спеціальність** | А Освіта / А1 Освітні науки |
| **Рівень вищої освіти** | другий (магістерський) |
| **Статус дисципліни** | нормативна |
| **Мова викладання** | українська |
| **Обсяг** | 5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 1 |
| **Форма контролю** | екзамен |
| **Викладач(і)** | к.пед.н., доцент Лілія ПОТАПЮК |

**1. Мета і завдання дисципліни**

**Мета:** Метою викладання дисципліни «Педагогіка вищої школи» є зацікавленість, поглиблення теоретичних знань здобувачів освіти у педагогічних знаннях, здобутті навичок, оволодінні вмінь застосовувати їх у професійній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

**Завдання:** Завдання вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи»:
– ознайомити здобувачів освіти з основами педагогіки вищої школи, визначити її об’єкт, предмет та охарактеризувати сучасні методи; показати вплив особливостей викладання на формування цілісного світогляду здобувачів освіти;
– розробити основні підходи щодо удосконалення системи формування психолого-педагогічної готовності здобувачів освіти до науково-дослідницької діяльності;
– визначити зміст найбільш ефективних прийомів, форм, методів, засобів і цілісних психолого-педагогічних технологій управління та вплив на здобувачів освіти з метою підвищення їх професійної зрілості, адаптації та дій в нових ситуаціях, розвитку моральних якостей;
– формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію;
– інтегрувати знання у сфері освіти, педагогіки та розв’язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах;
– критично осмислювати проблеми у сфері освіти, педагогіки

**Пререквізити:** Передумовами для вивчення дисципліни є сформовані на бакалаврському рівні освіти базові знання з педагогіки, психології, теорії та методики освіти

**2. Компетентності**

**ІК — інтегральна компетентність:** Здатність розв’язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

**ЗК01** — Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

**ЗК02** — Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

**ЗК03** — Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

**ЗК04** — Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

**ЗК05** — Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

**ЗК06** — Здатність виявляти, ставити та розв’язувати проблеми

**ЗК07** — Здатність до міжособистісної взаємодії

**ЗК08** — Здатність діяти соціально відповідально і свідомо

**СК06** — Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності

**СК07** — Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань

**СК08** — Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв’язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах

### 3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

| № | Назва теми | Лекції денна/ заочна | Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна | Самост. робота денна/ заочна | Разом | Методи навчання | Методи оцінювання | ЗК та СК |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України** | | | | | | | | |
| 1 | Тема 1. Основи педагогіки вищої школи | 2/1 | | 7/10 | 9/11 | МН1, МН4, МН5, МН6 | МО2, МО6, МО7 | ЗК02, ЗК04, СК07, СК08 |
| 2 | Тема 2. З історії вищої педагогічної освіти | 2/– | | 6/9 | 8/9 | МН1, МН4, МН6 | МО2, МО4, МО7 | ЗК02, ЗК04, СК07 |
| 3 | Тема 3. Система сучасної освіти, перспективи її реформування | 2/– | 2/– | 7/10 | 11/10 | МН1, МН2, МН4 | МО2, МО4 | ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК08, СК07, СК08 |
| 4 | Тема 4. Нові технології навчання у вищій школі | 2/– | 2/– | 7/10 | 11/10 | МН1, МН2, МН4, МН5 | МО2, МО5, МО7 | ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК06, ЗК07, ЗК05, СК06, СК07 |
| 5 | Тема 5. Логіка і методи педагогічних досліджень | 2/1 | 2/– | 8/11 | 12/12 | МН1, МН2, МН4, МН6 | МО2, МО4, МО7 | ЗК02, ЗК01, ЗК03, ЗК06, ЗК07, СК07, СК08 |
| 6 | Тема 6. Сутність процесу навчання у вищій школі | 2/– | 2/2 | 8/11 | 12/13 | МН1, МН2, МН6 | МО2, МО3, МО7 | ЗК01, ЗК02, ЗК06, СК06, СК07 |
| 7 | Тема 7. Інтерактивні методи навчання | 2/– | | 8/11 | 10/11 | МН1, МН2, МН5 | МО2, МО4, МО5, МО7, модульна контрольна робота | ЗК08, ЗК07, ЗК06, ЗК05, ЗК01, СК06, СК07, СК08 |
| **Змістовий модуль 2. Педагогічні засади наукової діяльності та освітнього процесу у вищій школі** | | | | | | | | |
| 8 | Тема 8. Сучасні форми організації навчання здобувача вищої освіти, методика їх проведення | 4/– | 2/– | 13/11 | 19/11 | МН1, МН2, МН6 | МО2, МО4, МО7 | ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, СК06, СК07 |
| 9 | Тема 9. Організація самостійної роботи магістра | 2/– | 2/2 | 7/10 | 11/12 | МН1, МН2, МН4 | МО2, МО4, МО7 | ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК04, ЗК05, СК07, СК08 |

| № | Назва теми | **Лекції** денна/ заочна | **Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна | **Самост. робота** денна/ заочна | **Разом** | **Методи навчання** | **Методи оцінювання** | **ЗК та СК** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 | Тема 10. Наукова організація праці викладача вищої школи | 2/– | | 7/10 | 9/10 | МН1, МН2, МН6 | МО2, МО3, МО6 | ЗК01, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК08, СК06, СК08, СК07 |
| 11 | Тема 11. Особливості педагогічного спілкування суб'єктів педагогічного процесу у вищій школі | 2/– | 2/– | 7/10 | 11/10 | МН1, МН2, МН4 | МО2, МО4, МО7 | ЗК01, ЗК06, ЗК07, ЗК08, СК06, СК07, СК08 |
| 12 | Тема 12. Особливості національного виховання у закладі вищої освіти | 4/2 | 1/– | 12/19 | 17/21 | МН1, МН2, МН6 | МО2, МО6, МО7 | ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК05, СК06, СК08 |
| 13 | Тема 13. Організація та управління освітнім процесом у закладі вищої освіти | 2/– | | 8/10 | 10/10 | МН1, МН2, МН5, МН7 | МО2, МО4, МО7, модульна контрольна робота | ЗК01, ЗК03, ЗК07, ЗК08, ЗК06, СК06, СК07, СК08 |
| | **Разом** | **30/4** | **15/4** | **105/142** | **150/150** | | | |

*Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.*

*Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МН6 — самостійна робота (розв'язання завдань); МН7 — індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.*

*Методи оцінювання: МО2 — усне або письмове опитування; МО3 — колоквіум; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО6 — есе; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.*

## 4. Результати навчання

**ПРН01.** Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень

**ПРН03.** Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію

**ПРН05.** Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти

**ПРН07.** Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання

**ПРН08.** Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей

Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.
Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.
Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.
Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.
Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

**5. Цілі сталого розвитку**

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 16 – Мир, справедливість та сильні інститути

ЦСР 17 – Партнерство заради сталого розвитку

**6. Неформальна освіта**

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

**7. Критерії та форми контролю**

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (20 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

**8. Зміст тем**

**Тема 1. Основи педагогіки вищої школи**

1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Історія розвитку. Дослідження законів і закономірностей педагогічних явищ і процесів. Функції та понятійний апарат педагогіки вищої школи. Основні завдання педагогіки вищої школи.
2. Виховання, навчання й освіта як основні категорії педагогіки вищої школи. Структура педагогіки як навчальної дисципліни. Головні завдання педагогіки вищої школи. Елементи педагогічної системи ЗВО. Основні характеристики категорії «освіта». Зміст понять «дидактика» та «дидактична система».
3. Місце педагогіки вищої школи в системі антропологічних наук. Аналіз проблем в освіті та педагогіці, які виникають на перетині педагогіки з іншими галузями (психологією, соціологією, ІТ, нейронауками, економікою, філософією тощо). Загальні та функціональні педагогічні науки. Якість дистанційного навчання, нерівний доступ до освіти, використання ШІ в навчанні.

**Тема 2. З історії вищої педагогічної освіти**

1. Основні етапи розвитку вищої освіти і, зокрема, вищої педагогічної освіти в Україні, основні тенденції розвитку педагогічної освіти за кордоном. Головні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти в Україні, закономірності розвитку педагогічної освіти в кожній окремій країні. Історія становлення вищої освіти в Україні, світовий досвід підготовки педагогів про

оригінальність, унікальність регіональних типів педагогічної освіти, спільні тенденції перспективи їх розвитку.
2. Передісторія вищої школи освіти в Україні, українська вища педагогічна школа до жовтневого перевороту. Вища педагогічна освіта доби Центральної Ради. Педагогічна освіта в Україні радянського періоду. Відродження національної педагогічної освіти у незалежній Україні.
3. Вища педагогічна освіта в США. Система вищої педагогічної освіти у західноєвропейських країнах (Франція, Англія, Німеччина). Система вищої педагогічної освіти в Японії, Китаї, Південній Кореї.

**Тема 3. Система сучасної освіти, перспективи її реформування**

1. Співвідношення між культурою та освітою. Теорія і практика освіти. Основні історичні етапи розвитку системи освіти. Характеристика моделей освіти.
2. Структура і заклади освіти. Ознаки сучасної освіти. Інклюзивна освіта. Мета і основні принципи інклюзивної освіти. Нові підходи в освіті й педагогіці
3. Вища освіта в Україні на сучасному етапі, її завдання. Управління освітою. Нововведення в освіті, їх класифікація. Загальні педагогічні інновації. Інноваційна педагогіка. Гуманістична педагогіка, її ознаки. Студентоцентрований та компетентнісний підходи до освітнього процесу.
4. Закон України «Про вищу освіту». Стратегічні завдання реформування освіти в державі; пріоритетні напрями, основні шляхи і принципи наступного реформування освіти.
5. Характеристика державних нормативних документів, що визначають зміст освіти. Аналіз вихідних державних документів; планування організації освітнього процесу у вищій школі; характеристика їх основних етапів. Система контролю за рівнем засвоєння змісту освітнього процесу та результатами навчання здобувачів вищої освіти.

**Тема 4. Нові технології навчання у вищій школі**

1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти. Інноваційні процеси в освіті. Характеристика понять «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання».
2. Інноваційні технології у закладі вищої освіти. Інноваційне навчання. Специфічні особливості інноваційного навчання. Суть інноваційності. Сутність педагогічної інноватики. Суть поняття «технологія». Види технологій. Сутність педагогічної технології. Етапи процесу становлення нової педагогічної технології. Рівні функціонування педагогічної технології. Технологічний процес як система технологічних одиниць, зорієнтованих на конкретний педагогічний результат. Поняття «технологічні схеми» і «технологічні карти». Структура технології навчання.
3. Класифікація педагогічних технологій. Огляд технологій навчання. Рейтингова технологія навчання. Технологія програмованого навчання. Технологія модульного навчання. Кредитна технологія. Ігрові технології навчання. Цифрові технології. Дистанційна технологія навчання. Принципи дистанційного навчання. Технологія змішаного навчання. Дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів та технологія їх розробки.

**Тема 5. Логіка і методи педагогічних досліджень**

1. Характеристика педагогічного процесу. Структура (компоненти) педагогічного процесу. Критерії аналізу. Зв’язки між компонентами педагогічного процесу. Цілісність педагогічного процесу, найважливіші функції, основні закономірності у вищій школі. Принципи та етапи педагогічного процесу.
2. Особистість як предмет дослідження психологічної і педагогічної наук. Проблема особистості. Основні напрями розвитку людини. Зміст понять «формування» та «розвиток особистості». Види розвитку та формування особистості, основні фактори формування і розвитку особистості. Умови розвитку індивіда як особистості: внутрішні та зовнішні.
3. Методологічні основи педагогіки вищої школи, характеристика її рівнів.
4. Зміст поняття «педагогічне дослідження». Застосування та розробка нових підходів до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки. Класифікація основних методів педагогічних досліджень, вимоги до їх практичного застосування. Принципи педагогічного дослідження. Структура та методи педагогічного дослідження

**Тема 6. Сутність процесу навчання у вищій школі**

1. Навчання і наукове пізнання як процеси пізнання істини, об’єктивної реальності.
Процес навчання як система, його елементи, основні ознаки. Загальні цілі навчання в національній системі освіти. Характеристика функцій та законів освітнього процесу.
2. Дидактичні принципи навчання та їх класифікація. Основні характеристики системи принципів навчання. Необхідні чинники успішного засвоєння знань. Структурні компоненти, рівні навчання, психологічні вимоги до нього, структурні елементи освітнього процесу.
3. Головні закономірності процесу навчання, залежність результатів навчання від урахування викладачем потреб здобувачів вищої освіти, рівня їхньої підготовки, залежність характеру активності здобувачів освіти від виду діяльності викладача відповідно до змісту навчального матеріалу й методики його засвоєння. Створення відкритого освітньо-наукового середовища.
4. Сутність понять «метод навчання» і «прийом навчання». Класифікація методів навчання за вирішенням дидактичного завдання.

**Тема 7. Інтерактивні методи навчання**

1. Інтерактивне навчання. Інтерактивні технології навчання. Класифікація активних методів навчання. Навчальні дискусії. Тренінг. Методика проведення тренінгу. Оволодіння технікою рефлексивного і емпативного слухання. Етапи емпативного слухання.
2. Методика стимулювання творчої активності («мозковий штурм»). Структура «мозкового штурму». Кейс-технології. Структура занять з використанням методу конкретних ситуацій. Вимоги до кейсу. Дидактичні ігри. Навчальна ділова гра: суть, види, етапи проведення. Структура ділової гри. Роль активних методів навчання в розвитку вмінь і навичок менеджера. Методи синектики, їх структурні компоненти. Метод вільних асоціацій. Вибір дидактичних методів.
3. Вибір дидактичних методів. Особливості навчальної дисципліни. Особливості теми заняття та його завдань. Особливості змісту і структури навчального матеріалу.

**Тема 8. Сучасні форми організації навчання здобувача вищої освіти, методика їх проведення**

1. Сучасні форми організації навчання. Головні особливості та класифікація сучасних організаційних форм навчання. Студентоцентрований підхід в організації освітнього процесу.
2. Лекція як провідна організаційна форма навчання. Завдання, переваги та недоліки лекційного викладання. Методична концепція лекційного курсу. Розгляд особливостей лекції як основної форми організації навчання, специфіки підготовки до неї. Поділ лекцій за дидактичним призначенням. Проблемна лекція. Поняття науковості змісту лекційного курсу. Організація лекційних занять. Роль лекції у структурі модульного навчання.
3. Практичне заняття: його структура. Основні завдання практичних занять.
4. Методика організації та проведення практичних, лабораторних і семінарських занять. Структура лабораторного заняття. Семінарські заняття, їх види і методика проведення. Дискусія як метод навчання у вищій школі. Педагогічні передумови успіху дискусії на семінарському занятті. Об’єктивна оцінка результатів навчання здобувачів освіти.
5. Методика організації та проведення індивідуальних занять, консультацій, колоквіумів. Ділові ігри, їх модифікації.

**Тема 9. Організація самостійної роботи магістра**

1. Форми самостійної роботи здобувачів освіти, нові підходи до визначення змісту і системи організації освітнього процесу ЗВО. Методика самостійної підготовки магістра до модульного контролю заліків та іспитів. Загальні вимоги до оцінки знань. Методика самостійного здобуття знань з навчальної наукової літератури та інтернету.
2. Індивідуальні заняття у вищій школі, їх значення для здобувачів вищої освіти. Реферат, курсова. Керівництво і захист дипломних робіт.
3. Домашні завдання. Контроль навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. Основні компоненти і функції контролю за рівнем засвоєння змісту освіти. Основні принципи контролю й оцінки знань.
4. Особливості функціонування модульної системи, наслідки її запровадження, зміщення акцентів в мотивації роботи здобувачів вищої освіти та викладачів.
5. Визначення критеріїв. Аналіз рівня знань як критерій оцінки; рівні освітніх досягнень

здобувачів; система оцінювання знань, умінь та навичок у ЗВО. Вимоги до оцінки знань на іспитах і диференційованих заліках. Недоліки системи оцінювання знань здобувачів освіти, шляхи їх подолання.

**Тема 10. Наукова організація праці викладача вищої школи**

1. Техніка особистої праці та особливості наукової організації викладача. Шляхи ефективної організації режиму праці та відпочинку викладача вищої школи. Психічне здоров'я викладача. Професійне та емоційне вигорання.
2. Сутність педагогічного професіоналізму. Особистісні риси науково-педагогічного працівника. Формування інклюзивної компетентності викладача. Педагогічна майстерність та педагогічна культура викладача ЗВО.
3. Професійна придатність і професійна готовність викладача. Сутність теоретичної та практичної готовності викладача. Психолого-педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника. Артистизм та авторитет науково-педагогічного працівника. Вміння забезпечувати можливості для навчання, досліджень, обміну ідеями, співпраці та вільного обговорення спільних ідей. Професійна етика та академічна доброчесність викладача.
4. Мотиви як передумова діяльності. Мотиви як спонукання до здійснення поведінкового акту, породжене системою потреб людини. Внутрішні та зовнішні мотиви. Засоби діяльності, процес їх засвоєння. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність. Соціальне середовище та діяльність особистості. Система норм і цінностей людини.

**Тема 11. Особливості педагогічного спілкування суб'єктів педагогічного процесу у вищій школі**

1. Здобувач вищої освіти і викладач як суб'єкти педагогічного процесу. Спілкування як взаємодія. Педагогічна взаємодія суб'єктів педагогічного процесу. Стилі спілкування. Психологія ділового спілкування. Соціально-психологічний статус особи в суспільстві.
2. Педагогічне спілкування. Складові педагогічного спілкування. Педагогічний такт. Основні показники педагогічного такту. Стилі педагогічного спілкування (за В.О. Кан-Каликом). Адаптація но нових умов. Рівень групового розвитку як характеристика сформованості міжособистісних взаємин. Сутність механізмів сприйняття у міжособистісному спілкуванні.
3. Види та класифікація груп. Лідерство у групах і колективах. Сумісність як складне психічне явище. Різновиди сумісності. Основні детермінанти згуртованості групи.
4. Поняття педагогічного конфлікту. Функції та типологія конфлікту. Причини виникнення та шляхи запобігання педагогічних конфліктів. Вирішення проблем у незнайомих ситуаціях. Конструктивне вирішення конфліктів, повага до іншої думки, налагодження професійних і партнерських стосунків, усвідомлення відповідальності за власні рішення і дії.

**Тема 12. Особливості національного виховання у закладі вищої освіти**

1. Процес виховання. Основні положення теорії виховання. Структура теорії виховання. Підходи у вихованні як педагогічні категорії. Основні завдання сучасної системи виховання. Модель процесу виховання та характеристика її складових. Закони та загальні закономірності виховного процесу.
2. Характеристика принципів виховання, основні вимоги до них. Національні принципи виховання. Змістовий компонент виховного процесу.
3. Основні напрями виховання. Національне виховання. Поняття про методи виховання та їх класифікація. Методи безпосереднього виховного впливу.
4. Прийоми, способи і засоби виховання. Концепції рушійних сил виховного процесу.
5. Особливості виховного впливу методів виховання. Класифікація методів виховання. Методи безпосереднього виховного впливу, методи опосередкованого виховного впливу, методи самовиховання. Загальні та часткові методи виховання.
6. Форми організації виховного процесу, їх класифікація. Масові форми виховної роботи. Характеристика групових форм виховного процесу. Індивідуальні форми виховної роботи.
7. Взаємозумовленість і взаємозв'язок різних методів і форм виховання. Процес самовиховання та його структура. Самовиховання як свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних. Умови успішного самовиховання. Опанування спеціальними прийомами самовиховання. Характеристика методів самовиховання. Основні

етапи педагогічного керівництва самовихованням. Теорія перевиховання, її розгалужена основа диференціації. Диференційований та індивідуальний підходи у навчанні і вихованні магістрів.

**Тема 13. Організація та управління освітнім процесом у закладі вищої освіти**

1. Соціальне управління. Загальні оцінки управління. Класифікація принципів управління закладом освіти. Класифікація методів управління. Вибір оптимальних методів управління закладом освіти. Класифікація функції управління, види інформації.
2. Інформаційне забезпечення управління. Методи збору інформації у ЗВО, методи аналізу інформації. Наукові засади управління ЗВО. Головні завдання управління ЗВО, напрями діяльності. Принципи управління. Структура управління ЗВО. Стратегічні завдання.
3. Органи громадського самоврядування у ЗВО. Завдання органів студентського самоврядування. Студентське самоврядування, його функції. Студентська асоціація. Організація управління виховним процесом у ЗВО.
4. Управління освітнім процесом. Класифікація видів освітньої діяльності. Компоненти контролю досягнень здобувачів освіти.

**9. Опис ІЗ/КПІЗ**

Індивідуальне завдання здобувач захищає в останній тиждень семестру згідно з графіком освітнього процесу. Виконання ІЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту. У індивідуальній роботі здобувачі вищої освіти повинні показати:
– правильне розуміння поставленого завдання;
– вміння працювати з літературними джерелами та використовувати законодавчі й інструктивні матеріали;
– висловлювати свої думки з актуальних питань і робити обґрунтовані висновки на основі проведеного аналізу;
– можливість використовувати теоретичні знання, отримані на лекціях, застосовувати сучасні методи дослідження з використанням таблиць, графіків, діаграм та інших графічних зображень.
Форми захисту ІЗ: презентація, реферат, електронне видання, освітній курс, есе тощо.

Тематика індивідуальних завдань
1. Академічна культура як складова освітнього середовища університету.
2. Емоційний інтелект у професійній підготовці майбутніх фахівців.
3. Характеристика системи освіти однієї із зарубіжних країн.
4. Органи та принципи управління освітою.
5. Етика професійної діяльності викладача вищої школи..
6. Технології інтерактивного навчання.
7. Роль викладача у створенні сучасного освітнього середовища закладу вищої освіти.
8. Кейс-метод у професійній підготовці здобувачів вищої освіти.
9. Мобільне навчання як сучасна технологія вищої освіти.
10. Характеристика основних компонентів педагогічного дослідження.
11. Сутність педагогічного експерименту як методу вивчення педагогічних явищ.
12. Педагогічні умови формування професійної самостійності здобувачів вищої освіти.
13. Особливості організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.
14. Компетентнісний підхід у професійній підготовці здобувачів вищої освіти.
15. Інноваційні педагогічні технології у закладах вищої освіти.
16. Цифровізація освітнього процесу у вищій школі.
17. Особистісно орієнтований підхід у професійній підготовці студентів.
18. Диференціація та індивідуалізація навчання у вищій школі.
19. Сучасні форми організації навчальних занять у закладах вищої освіти.
20. Виховна робота у закладах вищої освіти: сучасні підходи та форми.
21. Реалізація основних функцій навчання у процесі лекційної роботи.
22. Структурні компоненти педагогічної культури педагога.
23. Педагогічний такт як прояв стилю спілкування педагога.
24. Особливості педагогічного конфлікту, стадії його розвитку.
25. Модель процесу виховання та характеристика її складових.

26. Фактори взаємовпливу фізичного виховання та інших напрямів всебічного розвитку особистості.
27. Практичні прийоми самовиховання.
28. Педагогічна взаємодія викладача і студентів у сучасній вищій школі.
29. Особливості організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти.
30. Студентоцентроване навчання як сучасний принцип організації вищої освіти.
31. Професійний саморозвиток і самовдосконалення викладача закладу вищої освіти.
32. Педагогічні умови формування професійної самостійності здобувачів вищої освіти.
33. Розвиток творчого потенціалу здобувачів вищої освіти.
34. Психолого-педагогічні особливості роботи з сучасними здобувачами вищої освіти.
35. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі закладу вищої освіти.

Підготувати методичну розробку освітнього курсу.
Підготувати презентацію.
Розробити методичні рекомендації.
Написати педагогічне есе.
Підготувати реферат за темою.
Підготувати тези доповіді.
Підготувати статтю.

**10. Самостійна робота**

Самостійна робота здобувача освіти є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь; є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, вирішення наукових та практичних завдань. Самостійна робота є формою індивідуальної позааудиторної роботи здобувача освіти, метою якого є самостійне засвоєння частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань, розвиток навичок самостійної роботи.

Самостійну роботу здобувач освіти може виконувати у бібліотеці, лабораторіях, комп’ютерних класах тощо. Виконання здобувачем освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій та/або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал для самостійної роботи виноситься на поточний і підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних занять.

Основні види самостійної роботи: опрацювання навчального матеріалу, пошук інформації в бібліотеках, інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем; підготовка до аудиторних занять, опрацювання інструкцій і методичних рекомендацій; підготовка доповідей, рефератів; виконання індивідуальних завдань; самооцінювання знань і умінь; наукова робота (написання наукової публікації, тез доповідей, есе тощо) тощо.

Питання та завдання самостійної роботи формуються на початку викладання освітньої компоненти залежно від мети наукових досліджень здобувача та його індивідуального навчального плану.

**11. Загальні вимоги**

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

**Академічна доброчесність.** Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

**Використання штучного інтелекту.** Інструменти штучного інтелекту можуть

використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

## 12. Література

### І. Навчально-методичні матеріали та розробки

*Праці автора силабуса:*

1. Освітні науки : магістерський курс : навч. посіб. / Л.М. Потапюк, Ю.Й. Тулашвілі, В.А. Кошелюк, О.І. Гулай / за заг. ред. Л.М. Потапюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2025. 312 с. https://repository.lntu.edu.ua/entities/handbook/a6c7a529-da3a-4927-9a43-f7eaec6e32b2.

2. Педагогіка вищої школи : метод. вказівки до викон. самостійної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)» галузі знань А Освіта спец. А1 Освітні науки денної та заоч. форм навч. 2-ге вид., перероб. і доп. / уклад. Л.М. Потапюк. Луцьк: ЛНТУ, 2025. 56 с. https://repository.lntu.edu.ua/entities/methodologicalsupport/ffecb223-0826-4ab8-9a26-552bf0a9e673.

3. Педагогіка вищої школи: методичні вказівки до семінарських занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Освітні, педагогічні науки (Інклюзивна освіта)» галузі знань А Освіта спец. А1 Освітні науки денної та заоч. форм навч. / уклад. Л.М. Потапюк. Видання 2-ге, доповнене і перероблене. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 40 с. https://repository.lntu.edu.ua/entities/methodologicalsupport/e4e65f6e-b3b3-4fc5-8a6b-c58367d71c29.

*Праці інших авторів:*

4. Вітвицька С.С. Педагогіка вищої школи : практикум. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с. https://eprints.zu.edu.ua/36984/ https://eprints.zu.edu.ua/36984/.

5. Задорожна-Княгницька Л.В., Нетреба М.М., Бодик О.П. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2022. 309 с. https://surl.li/mbcdfe.

6. Інноваційні освітні технології: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти та викладачів університетів / Упор. Острянко А.М. Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, 2023. 255 с. https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9395.

7. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. Електронні дані. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с. https://drive.google.com/file/d/1moJAwi_-uxAKDCSIGlMq1mmRl4mnHwJD/view

8. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем / уклад. Л.І. Васецька. 2-е вид., доповн. і перероб. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. 145 с. https://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/18867/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.%20%D0%B7%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%83%D0%B2.%20_2023.pdf.

9. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / [В.Е. Лунячек та ін.] ; за ред. В.Е. Лунячека, Н.О. Ткачової ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2024. 343 с. https://ekhnuir.karazin.ua/items/90c3191a-b37a-4a12-8b5d-1009b464948c.

### ІІ. Наукові праці

*Праці автора силабуса:*

10. Потапюк Л.М. Соціально-психологічний контекст становлення та розвитку педагогічно-просвітницької діяльності громад в Західній Україні (друга половина XIX – 30-ті рр. XX ст.) : монографія. Луцьк : відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2023. 296 с. https://repository.lntu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/14d64b68-61e9-4013-87b8-b50a82b2ef52/content?

11. Потапюк Л.М., Ковальчук В.В. Особливості формування інклюзивної компетентності

майбутніх педагогів як складової професійної компетентності. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г.П. Шевченко. Вип. 2 (106). Київ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. С. 127–136. https://doi.org/10.33216/2220-6310/2023-106-2-127-136.

12. Потапюк Л.М., Потапюк І.П. Сучасний менеджмент у закладах вищої освіти. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю (17 листопада 2021 року) до 75-річчя з дня створення Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2022. С. 220–225. http://oldlibrary.knuba.edu.ua/books/zbirniki/28/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2_%D0%86V%20%D0%9A%D0%A1_2021.pdf.

13. Потапюк Л.М., Потапюк І.П. Відкрита освіта: виклики сучасності. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України»: матеріали V Міжнародної конференції (Київ, 17 листопада 2022) до 20-річчя з дня створення кафедри професійної освіти КНУБА. Київ : Київський національний університет будівництва і архітектури, 2023. С. 267–271. https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/Proceedings-of-the-V-International-Conference-11-17-2022.pdf.

14. Потапюк Л.М., Кардаш А.В. Національний характер освіти і національне виховання особистості. Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 318–322. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14465/maketzbirnyka3.pdf.

15. Потапюк Л.М., Куліш Г.О. Реалізація особистісно-орієнтованої парадигми навчання в закладах вищої освіти. Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 18 травня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 512–515. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/maketzbirnykanovyynovyy.pdf

16. Потапюк Л.М., Цвях І.Д., Троцюк Т.В. Щодо проблеми адаптації студентів-першокурсників. «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» : матеріали VI Міжнародної конференції (16 листопада 2023 року). Київ : ЦП «Компринт», 2024. С. 333–337. https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/zbirnyk-materialiv-vi_mizhnarodnoyi-konferentsiyi-knuba-16.11.2023.pdf.

17. Потапюк Л.М., Троцюк Т.В. Основні підходи до вивчення толерантності студентської молоді. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 23 листопада 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 229–231. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14465/zbirnykmaterialivviiivseukrayininternetkonfer.pdf.

18. Потапюк Л.М., Лінник Б.В. Розвиток та впровадження інклюзивної освіти в умовах дистанційного навчання: виклики та перспективи. Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 23 листопада 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 236–238. https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14465/zbirnykmaterialivviiivseukrayininternetkonfer.pdf.

19. Потапюк Л., Лінник Б. Реалізація компетентнісного підходу в сучасній освіті як необхідна умова підвищення конкурентоспроможності майбутнього фахівця. Соціально-психологічна допомога і соціальна робота: виклики сучасності : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 18–19 квітня 2024 р.). Луцьк: відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2024. С. 409–417. https://drive.google.com/file/d/1jKhoUzi3Jw3nH2p17X7U0lRVgLZ2p7Xj/view

20. Потапюк Л.М. Роль національних цінностей у формуванні особистості студента. Global Trends and Direction of Scientific Research Development : XXXII International scientific and practical conference (July 31–August 2, 2024) Hamburg, Germany. International Scientific Unity, 2024. pp.

240–245.
https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2024/07/Global_trends_and_direction_of_scientific_research_development_July_31_August_2_2024_Hamburg_Germany.pdf.

21. Потапюк Л.М. Самопрезентація молоді у соціальних мережах. 3 Міжнародна науково-практична конференція Modern Trends in the Development of Economy, Technology and Industry: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 3 rd International Scientific and Practical Conference. April 9–11, 2025. Toronto, Canada. Pp. 284–287. https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2025/04/Toronto_Canada_09.04.25.pdf.

22. Потапюк Л.М. Синдром емоційного вигорання викладачів як психолого-педагогічна проблема. Modern Trends in the Movement of Scientific Research: XLII International scientific and practical conference (October 9-11, 2024) Athens, Greece. International Scientific Unity, 2024. pp. 138-142.
https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2024/10/Modern_trends_in_the_movement_of_scientific_research_October_9_11_2024_Athens_Greece.pdf.

23. Потапюк Л.М., Потапюк І.П. Особливості застосування штучного інтелекту у вищій освіті. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. С. 398-402.
https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/28/zbirnyk-materialiv_8_mizhnarodnoyi-konferentsiyi-2025.pdf.

24. Hudym I., Abilova O., Potapiuk L., Nikolenko L., Poliakova A. Strategies and best practices for promoting inclusive education to meet diverse learning needs. Conhecimento & Diversidade, Niterói, v. 16, n. 42. Abr./Jun. 2024. 270–286. https://doi.org/10.18316/rcd.v16i42.11682.

25. 25 Potapiuk L., Sasiuk A. Integration of Artificial intelligence into Ukrainian inclusive educational environment as an advanced learning tool. Educological discourse/ OD, vol. 47, no. 4, Dec. 2024. P. 35–43. https://doi.org/10.28925/2312-5829.2024.4.4.

26. Rozina I., Malaniuk N., Kalyniuk A., Potapiuk L., Tsumarieva N. Tolerance to uncertainty as a factor in the development of higher education students' professional identity. Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies. V. 5. N. 4. 2024, Sapienza Grupo Editorial. e24080. https://doi.org/10.51798/sijis.v5i4.881.

27. Spitsyn V., Antonenko I., Synkovska O., Dzevytska L., Potapiuk L. European Values in the Ukrainian Higher Education System: Adaptation and Implementation. Journal of Curriculum and Teaching. 2024. Vol. 13, No. 3, Special Issue. P. 102–114. https://doi.org/10.5430/jct.v13n3p102.

*Праці інших авторів:*

28. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ. 2022. 184 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731898/1/%D0%97%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%B2_%D0%9B%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B3%20%D0%B2%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96.pdf.

29. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л.З. Ребухи. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 143 с. https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/41503d50-fc9d-46a6-832a-51a05f7b04d2/content.

**ІІІ. Інформаційні ресурси**

30. Доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства у 2025 році [Електронне видання] / за ред. А. Бутенка, О. Єременко, Н. Стукало. Київ : Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2026. 276 с. URL: https://surl.li/dfmxms

31. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Спеціальності: 122 Комп'ютерні науки, 125 Кібербезпека та захист інформації, 172 Електронні комунікації та радіотехніка. / В. О. Ананьїн, В. В.

Горлинський, О. О. Пучков, О. В. Уваркіна: Відповідальний редактор В. О. Ананьїн. ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського – Електронні текстові дані (1 файл :242Кбайт). – Київ : ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 124 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/9d74c6ea-0e35-4bc5-9852-a846a7860543/content.

32. Про академічну доброчесність: Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025. № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text.

33. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. URL: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/strategiya-rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-na-2022-2032-roki.

34. Електронний освітній портал ЛНТУ. Система Moodle. Курс «Педагогіка вищої школи» URL: https://mdl.lntu.edu.ua/course/view.php?id=2015.